

Ruta botànica d'Alaquàs

Conjunt Església Mare de Déu de l'Olivar

A la placeta junt a l'església, al centre del poble, ens trobem un conjunt d'arbres que posseeixen una identitat territorial comuna i conformen un paisatge uniforme. Aquets són dos exemplars d'olivera, un xiprer i una palmera datilera.

1. Olivera (*Olea europaea*)

És un arbre propi del clima mediterrani, que creix a diferents tipus de sòls, des del nivell del mar fins als 1000 m, sempre en exposicions de solana. És perennifoli, de tronc curt i tortuós, ample en la base, d'escorça grisenca i ramificació abundant. Les fulles són persistents, oposades, lanceolades, verdes obscures per l'anvers i platejades pel revers. Les seues flors ixen a la primavera i són menudes, blanquinoses i oloroses. El seu fruit és l'oliva, drupa carnososa amb un os gran a l'interior.

2. Xiprer (*Cupressus sempervirens*)

És un arbre alt i dret de fins a 25 m d'alçada. Tronc d'escorça marró fosca, branques pròximes al tronc, de vegades separades que atorguen forma cònica. Les fulles són xicotetes, de color verd fosc. Les flors són poc aparents, amb sexes separats. Els fruits són bràctees i escates seminíferes endurides, llenyoses i ajustades, formant un conjunt globós i arrodonit.

3. Palmera datilera (*Phoenix dactylifera*)

Té un tronc únic que pot arribar fins a 30 m d'alçada. Les fulles són pinnades, espinoses de entre 1,5 i 5 m de longitud, amb folíols de 10–80 cm de longitud de color glauc. Les flors són bracteades amb 3 sèpals i 3 pètals, les masculines de color crema i amb 6 estams, i les femenines verdes-groguenques. Els fruits, que són baies amb aspecte de drupes, són oblongues i ovoides, de 3 a 9 cm de longitud, de color taronja que passa a roig castany al madurar.

4. Vista de l'església, del convent de l'Olivar i del pou d'aigua potable remodelat a meitat del segle XX

5. Primer pou d'aigua potable que tingué Alaquàs l'any 1915

(Fotografies: arxiu fotogràfic "Imatges per al Futur" de l'Ajuntament d'Alaquàs)

L'espai als voltants de l'arbreda de l'església, antic convent, de la Mare de Déu de l'Olivar

Història

El convent de frares mínims de la Mare de Déu de l'Olivar va ser fundat per Jaume Garcia d'Aguilar el 5 d'abril de 1537, per intercessió de Ferran d'Aragó, duc de Calàbria, aleshores virrei de València.

Segons conta la tradició, la primitiva església es va construir pocs anys després de la troballa de la imatge de la Mare de Déu de l'Olivar, a un camp d'oliveres situat en aquest mateix lloc, l'any 1300. Aquesta església va ser també la primera parròquia del poble.

En el mateix enclau del conjunt de l'església, es va construir el primer pou d'aigua potable del poble, inaugurat el 2 de maig de 1915. El pou va facilitar el subministrament d'aigua a diversos punts del poble, així com a les seues cinc fonts.

Cultura popular

A l'església del convent es venera la imatge de la Mare de Déu de l'Olivar, patrona d'Alaquàs, en honor de la qual es celebren cada mes de setembre les festes majors del poble. L'espai de l'antic camp d'oliveres medieval, convertit en església i convent els segles següents, ha estat al llarg dels anys lloc de celebració, oració i trobada per a la gent d'Alaquàs.